www.alm.loxblog.com

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی کشوری درس : **ادبیات فارسی تخصصی**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع : **۱۰:۳۰**	مدت امتحان : **۹۰** دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : **۱۸ / ۱۰ / ۱۳۸٤**	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد در **نیم‌سال اول (دی ماه) سال تحصیلی ۸۵-۱۳۸٤**		**اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی**	

ردیف	سؤالات	نمره
۱	**الف) معنی و مفهوم شعر و نثر (٦ نمره)**	
	بیت ها و عبارت های زیر را به نثر روان برگردانید.	
	۱- از حیّز شمار بیرون است .	۰/۲۵
	۲- خود را به شکل و زَیِ او برآورد .	۰/۲۵
	۳- رستم ، سرانجام باد در مشت دارد .	۰/۲۵
	٤- تنها به فرمان شخص ایشان کنکاش می‌کنیم .	۰/۲۵
	۵- کار و بار و حشمت ایشان برود .	۰/۵
	٦- ز یُمن نام شما خود زبان من گویاست .	۰/۵
	۷- در باب خواجه ژاژ می‌خاییدم .	۰/۵
	۸- شمول فهم و حذاقتِ وی زیادت گشت .	۰/۷۵
	۹- گل ، دفتر اسرار خداوند گشوده است — صحرا ورق تازه ای از پند گشوده است	۰/۷۵
	۱۰- بـری دان از افـعال ، چرخِ برین را — نـشایـد ز دانـا نـکـوهـش بَری را	۱
	۱۱-وین بومِ‌محنت از پی‌آن تا کند خراب — بـر دولـت آشیـانِ شـما نیـز بـگـذرد	۱
۲	**لغت (۲ نمره)**	۲
	معنی لغت های مشخّص شده را بنویسید .	
	۱- از فرایض و سنن فارغ شد . — **۲- جرگه ی شکارگاه مرال است .**	
	۳- از اطراف و اکناف گیتی آگاهم . — **٤- ما را این جا مُقام صواب نباشد .**	
	۵- در جوّ تأمّل و تنبّه شناور است . — **٦- به قول قدمای مؤلّفین مروّح است .**	
	۷- فصلی در همان روز اتّفاق بیاض افتاد . — **۸- اَمارات آن بر خود ظاهر نگردانید .**	
۳	**پ) خودآزمایی (٤ نمره)**	
	۱-« بپیچم و بپیچاند » در بیت زیر چه مفهومی دارد ؟	۰/۵
	« که چندین بپیچم که اسفندیار — مـگر سر بـپیچانـد از کارزار »	
	۲- معنای عبارت « تو را به خاطر خط نگه داشته اند نه اندیشه » چیست ؟	۰/۵
	۳- آیه ی « وَمن یتوکّلْ علی اللهِ فَهُوَ حَسْبُهُ » با کدام یک از بیت های زیر ، ارتباط معنایی بیشتری دارد ؟	۰/۵
	الف) خـوشیَ و خرّمـی و کـامـرانـی — کسی دارد که خواهانش تو باشی	
	ب) چه باک آید زکس آن را کـه او را — نگهدار و نگـهبانش تـو بـاشـی	
	٤- با توجّه به ماجرای بر دار کردن حسنک ، عبارت « مشتی رند را سیم دادند که سنگ زنند » بیانگر چیست ؟	۰/۵
	۵- مقصود از عبارتِ « سنگ سراچه ی دل به الماس آب دیده می سُفتم » چیست ؟	۰/۵
	٦- در مصراع « غنچه پنهان کن ، گیاه بام شو » مفهوم کنایی « گیاه بام شدن » چیست ؟	۰/۵
	۷- معنای کلّی عبارتِ « هر که را رایِ ضعیف و عقلِ سخیف است ، از درجتِ عالی به رتبتِ خامل گراید. » چیست ؟	۰/۵
	۸- با توجّه به مصراع « عُطارد را دوات و خامه داده » چه رابطه ای میان عُطارد ، دوات و خامه وجود دارد ؟	۰/۵
	« ادامه ی سؤالات در صفحه ی دوم »	

www.alm.loxblog.com

www.alm.loxblog.com

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی کشوری درس : **ادبیات فارسی تخصصی**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع : **۱۰:۳۰**	مدت امتحان :**۹۰** دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : **۱۸ / ۱۰ / ۱۳۸٤**	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد در **نیم‌سال اول (دی ماه) سال تحصیلی ۸۵-۱۳۸٤**		**اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی**	

ردیف	سؤالات	نمره
٤	**ت) دانش های ادبی (۳ نمره)**	
	۱- میرزا ابوطالب کلیم ، از شعرای مشهور سبکِ ..... است .	۰/۲۵
	۲- نوع نثر کتاب « قابوس نامه ی عنصرالمعالی » را بنویسید .	۰/۲۵
	۳- کدام عنصر داستانی ، فکر اصلی و مسلّط بر هر اثر است و نویسنده آن را در داستان اعمال می کند ؟	۰/۲۵
	٤- « عزیزالدّین بن محمّد نَسفی » کدام اثر عرفانی را در ۲۲ جزء تألیف کرد ؟	۰/۲۵
	۵- هر یک از آثار زیر از چه کسی است ؟	۰/۵
	الف) تشنه ی طوفان ب) صوفیانه ها و عارفانه ها	
	٦- دو مورد از ویژگی های اصلی و بارزِ آثار ماندگار ادبی را بنویسید.	۰/۵
	۷- در بیت زیر ، هر یک از واژه های « تیغ» و « زمانه » به ترتیب ، کدام رکن تشبیه ، محسوب می شوند ؟	۰/۵
	« از تیغ مهر و ناوکِ انجم خلاص یافت این ابلق زمانه ز بَرگُستوان برف »	
	۸ - درباره ی ایهام لطیفی که در بیت زیر ، وجود دارد ، توضیح دهید .	۰/۵
	« چون جام شفق موج زند خون به دل من با این همه دور از تو مرا چهره ی زردی است »	
۵	**ث) درک مطلب (٤ نمره)**	
	۱-مفهوم کلّی بیت « به هر جزئی ز خاک ار بنگری راست / هزاران آدم اندر وی هویداست » چیست ؟	۰/۵
	۲- عطّار در بیت « عین وادیّ فراموشی بود / لنگی و کرّی و بی هوشی بود » ، وادی« فقر و فنا» را چگونه توصیف می کند ؟	۰/۵
	۳- با توجّه به بیت « ببینی تو فردا سنانِ مرا / همان گرد کرده عنان مرا » مفهوم کنایی «عنان گرد کردن» چیست ؟	۰/۵
	٤- در بیت «گرچه مورم ولی‌آن حوصله با خود دارم / که ببخشم بُود ار مُلک سلیمان از من» مقصود از « حوصله» چیست ؟	۰/۵
	۵-مفهوم کلّی مصراع دومِ بیت « یتیمی که ناکرده قرآن درست / کتب خانه ی چند ملّت بشست » چیست ؟	۰/۵
	٦- در بیت « بود بازرگان و او را طوطی ای / در قفس محبوس زیبا طوطی ای » هریک از واژه های « طوطی » و « قفس » نماد چه چیزی است ؟	۰/۵
	۷- عبارت زیر ، بخشی از حکایت « زاهد و پادشاه » است ، جمله ی مشخّص شده به چه معناست ؟	۰/۵
	« زاهدی مهمان پادشاهی بود . چون بنشستند ، کم تر از آن خورد که ارادت او بود و چون به نماز برخاستند ، بیشتر از آن کرد که عادت او ، تا ظنّ صلاح در حقّ او زیادت کنند . »	
	۸- در سروده ی زیر ، واژه ی « کوه » استعاره از چه کسی است ؟	۰/۵
	« تو آن راز رشیدی / که روزی فرات / بر لبت آورد / و کنار درک تو / کوه از کمر شکست »	
٦	**ج) شعر حفظی (۱ نمره)**	
	بیت های زیر را کامل کنید :	
	۱- زندگی گفت که : « در خاک تپیدم ..... تا از این ..... دری پیدا شد »	۰/۵
	۲- یکی برزیگری نالان در این دشت	۰/۵
	« موفق باشید » جمع نمرات	۲۰

www.alm.loxblog.com

www.alm.loxblog.com

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس :**ادبیات فارسی تخصصی**	رشته :**ادبیات وعلوم انسانی - علوم و معارف اسلامی**
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان : **۱۸ / ۱۰ / ۱۳۸٤**
دانش آموزان و داوطلبان آزاد در **نیم‌سال اول (دی ماه) سال تحصیلی ۸۵-۱۳۸٤**	**اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی**

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱	با سلام و درود حضور همکاران محترم ، راهنمای تصحیح برای هماهنگی بیشتر تقدیم می شود. **الف) معنی و مفهوم شعر و نثر (٦ نمره)** نظر همکاران گرامی در تصحیح این بخش صائب است.	۶
۲	**ب) معنی لغت (۲ نمره)** ۱- واجبات دینی مثل نماز و روزه (ذکر مثال ضروری نیست) (۰/۲۵) ۲- غزال (یا آهو) (۰/۲۵) ۳- اطراف (۰/۲۵) ٤- ماندن (یا سکونت) (۰/۲۵) ۵- بیدار شدن (یا هوشیار شدن یا آگاهی یا هوشیاری) (۰/۲۵) ٦- روح انگیز (یا آرام بخش) (۰/۲۵) ۷- پاک نویس (۰/۲۵) ۸- نشانه ها (یا نشان ها) (۰/۲۵)	۲
۳	**پ) خودآزمایی (٤ نمره)** ۱- بپیچم : اصرار می کنم . (یا هر پاسخی نظیر این مفهوم) (۰/۲۵) بپیچاند : صرف نظر کند . (یا هر پاسخی نظیر این مفهوم) (۰/۲۵) ۲- آنچه برای آنان اهمیت دارد، فقط خط خوب توست ، نه فکر و اندیشه ات (یا هر پاسخی نظیر این مفهوم) (۰/۵) ۳- بیت « ب » (۰/۵) ٤- محبوبیت حسنک ، بد ذاتی دشمنان ، تکیه‌ی دولت بر گروه لاابالی ، عدم حمایت دولت از طرف مردم (ذکر یک مورد کافی است) (۰/۵) ۵- به واسطه ی گریه دلم را که مثل سنگ شده بود ، نرم می کردم . (یا هر پاسخی نظیر این مفهوم) (۰/۵) ٦- مورد توجه واقع نشدن . (۰/۵) ۷- هر که اندیشه ی سست داشته و کم خرد باشد از مقام والا به مرتبه ی پست می رسد .(یا هر پاسخی نظیر این مفهوم) (۰/۵) ۸- به اعتقاد گذشتگان ، عطارد نویسنده فلک است پس با دوات و خامه که ابزار نویسندگی است مناسبت دارد. (یاهر توضیحی نظیر این پاسخ) (۰/۵)	۴
٤	**ت) دانش های ادبی (۳ نمره)** ۱- اصفهانی (یا هندی) (۰/۲۵) ۲- بینابین (۰/۲۵) ۳- درون مایه (۰/۲۵) ٤- انسان کامل (۰/۲۵) ۵- الف) فریدون مشیری (۰/۲۵) ب) نادر ابراهیمی (۰/۲۵) ٦- پایندگی ، گستردگی ، مقبولیت ، ابداع ، صمیمت و خلوص ، بیان دغدغه های مشترک انسانی (ذکر دو مورد کافی است / هر مورد ۰/۲۵ / جمعاً ۰/۵ نمره) ۷- تیغ : مشبه به (۰/۲۵) زمانه : مشبه (۰/۲۵) (جمعاً ۰/۵ نمره) ۸- « دور از تو » به دو معنی به کار رفته است : ۱- از تو دور باشد. (۰/۲۵) ۲- به خاطر دوری از تو (یا در هجران تو) (۰/۲۵) (جمعاً ۰/۵ نمره)	۳
۵	**ث) درک مطلب (٤ نمره)** ۱- هر جزئی از اجزای خاک استعداد آن را دارد که آدم شود و کمالات حق را در خود جلوه گر سازد. (یا هر پاسخ نظیر این مفهوم) (۰/۵) ۲- این وادی ، نیستی سالک و بیرون آمدن از صفات خود است (یا هر پاسخی نظیر این مفهوم) (۰/۵) ۳- آماده شدن برای حمله و حرکت (۰/۵) ٤- توانایی (یا قدرت ، یا قابلیت) (۰/۵) ۵- پیامبر (ص) با رسالت خود آثار همه‌ی ادیان را منسوخ کرد. (یا هر پاسخی نظیر این مفهوم) (۰/۵) ٦- طوطی : نماد جان پاک و مجرّد (۰/۲۵) قفس : نماد تن (۰/۲۵) ۷- تا صلاحیت پارسایی او نزد سلطان بیشتر جلوه کند . (یا هر پاسخی نظیر این مفهوم) (۰/۵) ۸- امام حسین (ع) (۰/۵)	۴
٦	**ج) شعر حفظی (۱ نمره)** ۱- همه عمر (۰/۲۵) گنبد دیرینه (۰/۲۵) ۲- به چشم خون فشان آلاله می کشت (۰/۵)	۱
	« سرفراز باشید »	۲۰ جمع نمره

www.alm.loxblog.com